

Các Loại Giật Kinh và Cứu Thương (Seizure Types and First Aid)

Quý vị có thể đã nhìn thấy một người bị giật kinh mà cũng không hề hay biết. Giật kinh có thể trông giống nhiều loại khác nhau và có nhiều triệu chứng khác nhau. Khoảng 1 trong 12 người sẽ bị một lần giật kinh trong đời họ. Bất cứ người nào, bất luận trẻ, già, khỏe mạnh, hoặc như thế nào đi nữa cũng đều có thể bị giật kinh. Có hơn 20 loại giật kinh khác nhau. Người bị động kinh (giật kinh tái diễn nhiều lần) có thể bị một loại hoặc nhiều loại giật kinh khác nhau. Loại giật kinh mà một người nào đó bị sẽ tùy thuộc vào phần nào của não bộ bị dòng điện rối loạn gây ra giật kinh và gây rối loạn bao nhiêu phần não bộ. Biết cách nhận ra những lần giật kinh và cần phải làm gì sẽ giúp giữ cho người đó được an toàn.

Giật Kinh Tổng Quát

Loại Giật Kinh	Các Triệu Chứng Giật Kinh	Các Triệu Chứng Hậu Giật Kinh (sau khi giật kinh)	Cứu Thương/Làm Gì
Lặng Người (Nhẹ)	<ul style="list-style-type: none"> Nhìn chăm chăm Mất nhận thức Ngưng sinh hoạt Có thể rung mí mắt Bắt đầu và chấm dứt đột ngột Thường kéo dài từ 2 đến 15 giây 	<ul style="list-style-type: none"> Không nhớ đã bị giật kinh Sinh hoạt trở lại nhanh chóng 	<ul style="list-style-type: none"> Lặp lại hoặc cung cấp bất cứ chi tiết nào người đó có thể không nhớ
Cứng Cơ-Co Giật (Nặng)	<ul style="list-style-type: none"> Bất tỉnh đột ngột Té ngã Cơ thể cứng lại Co giật - ảnh hưởng toàn thân Thở gấp hoặc có thể trào nước bọt (nước miếng) Da tái xanh Thường chấm dứt trong vòng 3 phút 	<ul style="list-style-type: none"> Không nhớ đã bị giật kinh Lẫn lộn Nhức đầu Mệt mỏi 	<ul style="list-style-type: none"> Bảo vệ đầu để không bị thương dọn dẹp các vật dụng ra chỗ khác Nhẹ nhàng lật người cho nằm nghiêng để thông khí quản Đừng kèm chế Đừng bỏ vật gì vào miệng (có thể làm nghẹt thở hoặc gãy răng) Hãy tỏ ra thân thiện và trấn an khi tỉnh lại Gọi xe cứu thương nếu giật kinh lâu hơn 5 phút, không biết những lần giật kinh trước như thế nào, hoặc nếu bị thương
Cứng Cơ (Té Ngã)	<ul style="list-style-type: none"> Bất tỉnh đột ngột Cơ cứng lại đột ngột (gục đầu, té ngã) 	<ul style="list-style-type: none"> Không nhớ đã bị giật kinh Thường hồi phục nhanh chóng trong vòng 1 phút 	<ul style="list-style-type: none"> Gọi xe cứu thương nếu nghi ngờ bị thương
Co Giật Liên Tục	<ul style="list-style-type: none"> Không bất tỉnh Cơ co giật liên tục 	<ul style="list-style-type: none"> Nhanh chóng sinh hoạt lại 	<ul style="list-style-type: none"> Trấn an và trợ giúp

Giật Kinh Một Phần

Loại Giật Kinh	Các Triệu Chứng Giật Kinh	Các Triệu Chứng Hậu Giật Kinh (sau khi giật kinh)	Cứu Thương/Làm Gì
Một Phần Đơn Giản	<ul style="list-style-type: none"> Không bất tỉnh Các triệu chứng về cảm quan (lệch lạc khứu giác, âm thanh, hoặc thị giác, hoặc cảm thấy lặn tăn như kim chích), hoặc Các triệu chứng tâm thần (cảm thấy sợ hãi, đã từng gặp trước đây, hoặc ảo giác), hoặc Thay đổi hoạt động cơ bắp (co giật) Thông thường kéo dài từ 10 giây đến 2 phút 	<ul style="list-style-type: none"> Có thể bị yếu hoặc mất cảm giác một thời gian ngắn Có thể tiến dần đến loại giật kinh cứng cơ rồi co giật hoặc một phần phức tạp 	<ul style="list-style-type: none"> Trấn an và trợ giúp
Một Phần Phức Tạp	<ul style="list-style-type: none"> Không được tỉnh táo Thường bắt đầu là nhìn chăm chăm Các hành động lặp lại không chủ đích, chẳng hạn như xoa tay với nhau, chép miệng, đi lang thang, hoặc nói những lời vô nghĩa Cử động vụng về hoặc mất định hướng Thông thường kéo dài từ 1 đến 3 phút 	<ul style="list-style-type: none"> Không nhớ đã bị giật kinh Lẫn lộn Mệt mỏi Có thể tiến dần đến loại giật kinh cứng cơ rồi co giật 	<ul style="list-style-type: none"> Nói chuyện ôn tồn Nhẹ nhàng đưa người đó tránh xa những chỗ có thể nguy hiểm Ở cạnh người đó cho đến khi họ tỉnh lại hoàn toàn Đừng kèm chế người đó trừ phi cần thiết vì an toàn Đề nghị gọi xe tắc xi, bạn, hoặc thân nhân đến giúp Nếu không tỉnh lại hẳn, hãy gọi xe cứu thương

Đa số những lần giật kinh đều chấm dứt nhanh chóng hoặc sau vài phút. Nếu bị giật kinh lâu hơn 5 phút, hoặc xảy ra nhiều lần liên tục thì có thể có thêm rủi ro bị giật kinh liên tục – tình trạng giật kinh không dứt. Đây là một trường hợp cần cấp cứu y tế và phải gọi xe cứu thương ngay.

Cũng như trong tất cả mọi trường hợp y tế, hãy bình tĩnh để thẩm định chính xác tình hình và để giúp người đó. Hãy áp dụng lý lẽ thông thường của quý vị và cần phải tế nhị.

Muốn biết thêm chi tiết về giật kinh, cứu thương, các sự kiện về động kinh, và các vấn đề liên hệ, hãy đến website của BC Epilepsy Society tại www.bcepilepsy.com

Phê chuẩn cho phổ biến vào Tháng Bảy năm 2009 (eb)

Quý vị có thể gia nhập BC Epilepsy Society để hưởng tất cả các quyền lợi về chương trình và dịch vụ.
#2500-900 West 8th Avenue, Vancouver, BC V5Z 1E5

Điện Thoại: (604) 875-6704 Fax: (604) 875-0617 info@bcepilepsy.com www.bcepilepsy.com